

- України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF#Text> (дата звернення: 23.10.2020).
7. Про освіту. Закон України № 2145 – VIII від 05.09.2017. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 23.10.2020).
8. Про повну загальну середню освіту. Закон України № 463 – IX від 16.01.2020. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення: 23.10.2020).
9. Чинні програми з української мови і літератури для 5–11 класів. URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/navchalni-programy.html> (дата звернення: 23.10.2020).

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ В ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Краснікова Наталія Вікторівна

вчитель німецької мови, спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист, Харківська спеціалізована школа I-III ступенів № 66 Харківської міської ради Харківської області, gontscharova@i.ua

Чайка Галина Іванівна

вчитель української мови та літератури, спеціаліст вищої категорії, Харківська спеціалізована школа I-III ступенів № 66 Харківської міської ради Харківської області, chaykagalinka@ukr.net

«Нічому не можна навчити, можна тільки навчитись» –
А. Ейнштейн

Можливо, від вчителя ця цитата звучить досить дивно, але на сьогодні ми розуміємо, що наша система освіти потребує суттєвих інновацій, зокрема це пов'язане з останніми викликами у світі та суспільстві.

Упровадження інновацій в систему освіти дає змогу зробити висновок, що педагогічна інноватика інтегрує в собі різноманітні підходи до здійснення нововведень в освіті, підґрунтям яких є психологічні, філософські, педагогічні розробки та нові досягнення у ІТ сфері [1, с. 10].

Ми розуміємо, що сучасність вимагає від нас нових знань, нових підходів, нових навчальних технологій. Через певну застарілість класичних методів та засобів навчання ми все частіше стикаємося з небажанням дітей навчатися. Учні середньої школи не можуть сприймати багато теоретичного матеріалу, їм важко концентрувати надовго увагу на чомусь одному. Знання людина краще засвоює через дії, серед провідних видів діяльності для дітей залишається гра. Саме у грі інтегруються різноманітні життєві ситуації (обігруються, переживаються). Тож чому нам не перетворити уроки не на нудне повчання, а на цікаву навчальну гру. Звичайно м'ячиком і кольоровими олівцями нікого не здивуєш, а ось розумне застосування гаджетів на уроках з різноманітними корисними додатками, інтерактивним вправами, креативними домашніми завданнями, з використанням навчальних платформ і навіть соціальних мереж.

У своїй практиці ми активно застосовуємо такі додатки як LearningApps, який дає змогу учням краще візуалізувати матеріал, практикувати навички самостійної роботи і змогу перевірити власні знання, при чому зробити самоаналіз. Завдання можуть бути створені як учителем, так і самостійно учнями.

У своїй практиці використовуємо Kahoot – гру-вікторину, яка так само дозволяє перевірити власні знання в ігровій формі, але учнів більш приваблює групова робота, де відчувається дух суперництва і жага до перемоги. Ми застосовуємо на останніх уроках теми, як перевірочні роботи з української мови та літератури. Quizlet-додаток, гарний тренажер, що за допомогою карток дозволяє самостійно опановувати той чи інший теоретичний матеріал, як, наприклад, тлумачення правил.

Соціальні мережі, у яких діти проводять безліч вільного часу, так само можуть стати нашими друзями. Наприклад, гра «Хто мій герой?». Розмістити на власній сторінці зображення героя літературного твору, який нещодавно прочитали, не підписуючи його. Завдання: зібрати за визначений час якомога більше коментарів з назвою твору, іменем автора, іменем персонажа тощо. Окрім того дітям подобається популярність, вони створюють блоги, чому б не використати цю можливість для створення опитувань на кшталт «З якого твору герой? Що найбільше сподобалося у творі? Назви 3

відмінності між твором і фільмом? Назви твори автора? 5 цікавих фактів із життя письменника» тощо.

Не можна не згадати дистанційної форми навчання. Зазвичай, на професійну підготовку якісного онлайн-уроку необхідно дуже багато часу, але, на жаль, викладачі та вчителі не мають стільки часу і професійної команди розробників. Тож вчитель має бути водночас і сценаристом, і режисером, і художником, і оператором, а ще психологом, повинен володіти акторськими вміннями.

То як ефективно навчати дітей дистанційно? Сучасні діти активно і впевнено користуються різноманітними гаджетами та комп'ютерною технікою, тому використання цих технологій робить учнів більш зацікавленими у вивченні предмета. Кращою мотивацією до навчання є цікавість, саме тому учні можуть допомогти створити цікавий урок, підготувавши сценарій, розподіливши між собою всі ці ролі (звичайно, не без допомоги учителя) [4, с. 23].

Завдяки дистанційному навчанню діти можуть самостійно створювати тести. Окрім того, можна надати можливість дітям самостійно оцінювати один одного з можливістю аналізу допущених помилок: поділити дітей на пари, які б відправляли тести один одному, а після перевірки (ключ відповідей після цього надається) обов'язково шукали б пояснення. Це приведе до взаємонавчання, взаєморозуміння усіх учасників освітнього процесу [3, с. 35].

Отже, під час навчання необхідно використовувати постійну активну взаємодію всіх учасників. Це співнавчання, взаємонавчання, де і учень, і учитель є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання, які розуміють, що вони роблять, рефлексують з приводу того, що вони знають, уміють і здійснюють [2, с. 15]. Щонайменше сім годин на добу дитина перебуває у школі і набуває тут не тільки знання, а й певні соціальні навички. Отже, ми розуміємо, що школа готує до життя. Тож давайте зробимо наших дітей розумними, а їх життя цікавим і змістовним.

Список використаних джерел

1. Бахтіярова Х. Ш., Арістова А. В., Волобуєва С. В. Інтерактивні технології навчання : навчальний посібник для студентів ВТНЗ. Київ : НТУ, 2017. 172 с.
2. Задорожня Н. О., Жарська Л. М. Сучасний урок. Інтерактивні технології на уроках : посібник. Тернопіль : «Мандрівець», 2011. 134 с.

3. Селевко Г. К. Современные образовательные технологии : учебное пособие. Москва : Народное образование, 1998. 256 с.
4. Щербина В. П., Волкова О. В., Романенко О. В. Інтерактивні технології на уроках української мови та літератури : навчальний посібник. Харків : Основа, 2007. 96 с.

СПЕЦИФІКА ШКІЛЬНОГО ПРОЧИТАННЯ ПАМ'ЯТОК ДАВНЬОГО ПИСЬМЕНСТВА

Скуратко Тетяна Миколаївна

*кандидат філологічних наук, доцент, Тернопільський національний
педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
tanyabidov@gmail.com*

На тлі бурхливого історичного життя України XI – XVIII ст. розвивалася писемна словесна творчість із самобутньою жанровою системою, специфічним набором художніх засобів, яскравими творіннями та літературними іменами. Сучасному читачеві важко збагнути художній код давніх літературних пам'яток. Тому вивчення давньої української літератури в школі є складним епізодом як для вчителів, так і для учнів, адже, як стверджував В. Шевчук, «художнє сприйняття сучасного читача сформоване у зовсім іншому, відмінному від давніх часів історичному й естетичному середовищі» [5, с. 5].

Проблема шкільного вивчення пам'яток давнього письменства представлена у наукових розвідках С. Абрамовича, М. Борецького, В. Мартинюка, О. Ніколенко, А. Пастухової, Л. Куценка, В. Соболя, В. Сулими, Б. Степанишина, В. Шевчука та ін.

Актуальність дослідження зумовлена потребою у розробці нових підходів до шкільного вивчення пам'яток давнього письменства.

Нашою метою є визначення методичних особливостей вивчення давньої української літератури у сучасній школі. Для досягнення мети було виконано такі завдання: здійснити загальний огляд пам'яток давнього письменства в історико-культурній площині; виокремити методичні особливості вивчення давньої української літератури у сучасній школі.